

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția: Piața Unirii No. 3. Administrația: Parcul Ștefan cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni	ABONAMENT: Parohiile : . . . . . 200 Lei Particulari : . . . . . 160 Lei Membrii Agrului . . . . . 100 Lei
---	--	---

PARTEA NEOFICIALĂ

Reînviere.

Ne aninăm mereu cu sufletul de speranța învierii. Fiecare faptă a noastră, fiecare realizare este un progres, o exteriorizare a adâncului sentiment, a imanenței dorinși din noi de-a reînvia, de-a ieși biruitori asupra realității ce ne ține încătușați. Invierea lui Isus însăși ce se repetază an de an cu un corț de bogat sentimentalism și emotivități, ne răscolește adâncul ființei, ne face să vibreze în noi cu intensitatea undelor eterice această tendință de-a reînvia mereu.

Dar vai, reînvierea noastră prin fapte sunt așa de omenești, sunt așa puternic impregnate cu slăbiciunea și imperfecțiunea congenitală a firii noastre! Orice reînviere prin faptă, orice ridicare și înălțare spre ideal, orice înfăptuire a noastră are ca centru de greutate eul nostru egoist, interesat. Nu este faptă, nu este înviere de-a noastră, nu este înălțare pe aripile acțiunii omenești, care să nu poarte în sine greutatea de plumb a interesului. Nu avem fapte desinteresate. Sub vălul celor mai ideale și mai idealiste lucrări se ascunde permanent finul și rafinatul interes.

Cu idealism, în nota tendinței de continuă înviere învață, se străduiește linerul; dar vai, cât de puțin desinteres și cât de mult interes se ascunde sub masca celor mai înfocate străduinși.

Cu idealism, cu continuă străduință de înviere, lucrează mama la creșterea și educarea fiilor săi; dar vai, cât interes, câtă mărire deșartă s'ascunde de multe ori în cea mai curată iubire de mamă!

Cu idealism, cu veșnica tendință de înviere spre mai bine, lucrează și muncește bărbatul în lupta aprigă și zgomotoasă a vieții efervescente, dar vai, cât interes omenesc se ascunde de multe ori sub haina celor mai desăvârșite eforturi!

Cu stăduinși de înviere lucrează mai marele pentru binele societății ce o conduce și preotul pentru turma ce o păstorește; dar vai, câte fapte ale lor sunt lipsite de egoismul și interesul personal ce despoaie faptele de cel mai curat farmec al lor, idealismul, curata dragoste pentru cauză, pentru fii?

Cu străduinși de înviere își mărturisește cre-

știnul faptele la Paști; dar vai, cât interes cât egoism s'ascunde în orice mărturisire: vrem să ieșim, să aparem tot noi cei buni!

Nu știm fi desinteresați. Interesul este amestecat în ființa noastră ca apa în frământătura ce dospește. Suntem slabi, suntem imperfecți, legăturile trupului ne fac să nu putem pluti în lumea curată a idealismului dumnezeesc. Cele mai curate fapte ale noastre au la bază, isvorăsc din interesul blestemat ce ne omoară ființa. Până și credința a ajuns să fie interes pentru mulți. Acolo merg unde li se dă mai mult; pân'atunci cred, până speră avantaje. Ce decadență! Ce rătăcire! Unde este lumea ideală, unde este patria fericită a sufletelor, cari știu iubi și curat, cari știu lucra și din curată iubire, deslipiți de cleiul ce impastează toate faptele noastre, lipsindu-le de cea mai splendidă candoare a lor: curăția intențiunii de-a sluji pe Dumnezeu, de-a sluji desăvârșirea sufletului? O tu lume ideală a sufletelor curate în fapte și dorinși, unde ești?

Invierea lui Hristos este prilej de-a ni-o vădi și aceasta; este prilej de-a redeștepta în noi gânduri de înviere spre idealism și fapte curate. Trupul lui Hristos a fost așezat în mormânt, sbiciuit, schingiuit, desfigurat, învineșit. Puterea dumnezească a luminii strălucitoare, din trupul cel muritor a făcut trupul glorios și înviat al lui Hristos. Sufletul nostru, ființa noastră, este de tot schingiuită și desfigurată, este plină de vândătăi, pentru viermele interesului ce roade la rădăcina tuturor faptelor noastre.

Vrem o adevărată înviere? Să reînviem din aceste ruini ale sufletului nostru. O tu lume ideală a desinteresului, o tu lume ideală unde stăpânește curatul adevăr, curata dragoste, curatul gând al perfecțiunii, cât însetează sufletele delicate, nobile, drepte, după tine! Ce înălțimi de bucurii spirituale arași tu tuturor acelora, cari în taina sufletului lor știu să lucreze și pantru adevăr, pentru curatul, idealul, nefalsificatul adevăr! O tu lume ideală a dragostei curatului adevăr, vină împărăția ta!

Invierea lui Hristos, din cadavrele faptelor noastre omorâte prin gândul necurat al egoismului, al nesincerității, al interesului, veșnicului interes ucigaș, să facă să revină mii de suflete curățite, elevate la cel mai înalt grad de iubire de adevăr, de sinceritate, de curăție, de desinteres, de idealism.

Lume spirituală a desinteresului vină împărăția ta, căci Hristos a înviat!

P. T.

Solie de Pași.

Cristos a înviat! Aceste cuvinte frumoase, cu cari creștinii lumii se salută în vremea sfântă a Paștilor, au învățăminte foarte adânci.

Prin ele mărturisim credința noastră în Dumnezeu și în Cristos, care — după ce a fost omorât și îngropat — a treia zi a înviat prin puterea proprie, dovedind prin aceasta că este Dumnezeu adevărat și că adevărate sunt toate ce le-a poruncit și învățat.

Dar cuvintele acestea ne mai amintesc și de aceea, că noi avem să-i urmăm lui Cristos întru toate: și în înviere. Vom învia și noi la judecata din urmă; dar mai înainte trebuie să înviem sufletește aici pe pământ, așa cum o spune Sf. Pavel Apostolul: „Precum s'a sculat Cristos din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi întru înnoirea vieții să umblăm“. (Rom. 6. 4.)

De aceasta înnoire sufletească avem așa mare nevoie astăzi! Omul și întreaga societate omenească trebuie să se scoale, să învie din toropeala și moartea în care l-a îngropat păcatul, ce pare că stăpânește astăzi mai mult ca altădată. Cristos ne a făcut cu puțință această înnoire prin aceea, că ne-a deschis calea împăcării cu Dumnezeu; putem ajunge din nou în dragostea lui Dumnezeu, care este singurul izvor de viață pentru om și pentru toate alcătuirile omenești.

Vrem dar să sărbătorim Paștile așa după cum vrea Cristos? Nu avem decât să înviem împreună cu el.

1. Să învie unul fiecare creștin. O cercare serioasă a conștiinței sale îi va arăta păcatele, cari i-au omorât sufletul și se va îngrozi de ele; va simți durere pentru vătămările ce le-a adus pe ne meritare Părintelui bun și-și va propune tare, că nu îl va mai vătăma; va descoperi apoi acele păcate preotului, care în locul lui Dumnezeu îl va deslega de ele și le va ierta. O mărturisire bună este o adevărată înviere a sufletului și creștinul astfel înviat este cu adevărat un om nou. Il va iubi Dumnezeu, căci va vedea în el pe fiul său adevărat; îl vor iubi oamenii, căci de acum le va fi un bun și adevărat frate; îl va iubi Biserica, pentru că va avea în el o pildă de vârtuți și bună purtare; îl va iubi societatea, căci se va putea încrede în el.

2. Să învie familia creștinească, acest leagăn scump al tuturor nădejților spre bine ce le are Biserica și neamul. Părinții să fie îndrumători înțelepți ai copiilor lor, când aceștia voiesc să se căsătorească. Să nu-i forțeze a se căsători în contra dorinței lor, pentru că fericirea nu stă în averi, ci în iubire și înțelegere. Piedeci numai atunci să le pună, când prin căsătorie li s'ar primejdi sufletele. Preotul le va fi întotdeauna un bun sfătuitor.

Să se stârpească obiceiul păcătos al căsătoriilor nelegiuite de ori ce formă. Căsătoria fiind una din ce le șapte Taine, ea numai atunci are binecuvântarea lui Dumnezeu, când este legată după legile rânduite de el.

Soții de căsătorie să se iubească și să se cinstească împreună. Să-și amintească zilnic de făgăduințele făcute în fața altarului și să înnoiească zilnic

darul ce l-au primit acolo. Astfel vor păstra neatinsă curățenia vetrii familiare, înțelegerea și iubirea împreună, cari sunt podoabele familiei creștinești.

Părinții să dorească să aibă copii; să-i iubească pe cei ce i-a dat Dumnezeu și să îngrijească de creșterea lor, care trebuie să înceapă în casa părintească și să se desăvârșească în școli, după puțința părinților.

3. Trebuie să învie dragostea de aproapele omorâtă de ură și pizmă. Cristos pe toți ne-a învățat să-i zicem lui Dumnezeu „Tatăl Nostru.“ El este deci Părintele nostru al tuturor, prin urmare toți suntem frați între noi. Domnul Cristos nu a făcut nici o deosebire între oameni: i-a iubit pe toți, i-a ajutat fără alegere pe cel ce veni la el și în sfârșit a murit pentru toți fără deosebire. Aceasta iubire trebuie să ne fie pildă tuturor; celor puternici și bogăți, ca să nu asuprească și să nu desprețuiască pe cei slabi și săraci, ci să-i iubească și să le ajute; celor săraci, să nu pizmuiească pe cei bogăți, ci să muncească cu nădejdea, că Dumnezeu vede și va răsplăti și oslăneala lor. Să nu creadă cineva, că cel ce îl îndeamnă la nemulțumire, îl iubește. Nu, căci acela se iubește numai pe sine și vrea să tragă foloase din ura pe care o așază. Avem destule pilde triste despre aceasta. Tăria societății nu stă în arme și în legi, ci în iubirea împrumutată a celor ce o formează. Aceasta iubire trebuie să o reinviem ca să avem asigurată liniștea și pacea pe pământ.

4. Biserica are nevoie de fii credincioși, cari păzesc legile lui Dumnezeu și sunt apărători curajoși ai ei. Alăția dușmani o atacă, atâtea neajunsuri o apasă pe această mamă bună a noastră! Trebuie să învie în sufletele fiilor ei dragostea, care să-i însuflească la toate jertfele pentru ea; trebuie să învie Agrul în toate parohiile și sub steagurile lui fiii Bisericii să lupte pentru binele ei, care este și binele lor. Dragostea către Biserică o va răsplăti Dumnezeu din belșug prin darurile cari le varsă prin mijlocirea ei.

4. Țara este pământul scump, plămădit din sudoarea și sângele strămoșilor și părinților noștri; în ea, ca într-o grădină măiastră, înflorește limba și cultura noastră; ea ne dă hrană, adăpost și siguranță până trăim, și pământul ei ne adăpostește trupurile pentru înviere. — Această țară trebuie să o iubim și în bine și în rău, și când ne cere, să fim gata de jertfele cele mai mari.

Dușmani răutăcioși umblă să slăbească această dragoste și simțul de datorie către țară, îndeamnă la nesupunere și la disprețuirea legilor. Să le răspundem acestor dușmani prin aceea, că vom trezi în noi întreaga dragoste pentru țară, împreună cu hotărârea îndârjită, că vom lucra din răspuțeri pentru binele ei, că vom fi cetățeni credincioși și gata de orice jertfă pentru ea. Și când această țară va scăpa de greutățile peste cari trece acum, va ști să se îngrijească de binele celor ce i-au fost credincioși.

Cristos a înviat, fraților! Să facem deplină bucuria sărbătorii: să înviem și noi cu Cristos!

M. A.

Invierea credinței.

Societatea creștină își bazează existența sa pe credința vie și învățăturile lui Christos. »Voi sunteți sarea pământului« zicea Domnul către apostolii și învățăceii săi, — »Voi sunteți lumina lumii.« (Mat. 5:13). Din această concepție a creștinismului a izvorit tendința bisericii să-i facă buni pe oameni. Astfel prin morala și legea sa, care e veșnică, biserica a devenit dela primele începuturi ale sale pentru omenire, în case, la orașe, în toate orânduilele sale, ceva imperativ și necesar, iar purtătorii înainte a concepției creștinești, — aceste valori ideale, — sunt ierarhia pe cari se clădesc organizațiile sănătoase de stat.

Vietatea și eternitatea credinței noastre s'a sălășluit pe pământ prin dumnezeirea Cuvântului și prin prezența Fiului Om în toate fenomenele sociale și în toate raporturile vieții noastre. Acest cadru de conștiințe circulante a simțit aceea putere, care poate să salveze omenirea din svârcolirile incapabile ale unui despotism calificat al demoralizării și din trufia sclăviei întronată peste sufletele oamenilor viețuitori. El a învins, căci: »De acum nu vă mai chem pe voi slugi, ci pe voi v'am chemat prieteni.« (Ioan 13:31)

Analizând noțiunea vieții sociale creștinești, constatăm că există un raport de unități și valori ideale nemărginit de prețioase, — cari anume idei, tendințe, aprecieri și sentimente, se concentrează spre un fenomen superior: biruința Bisericii prin ierarhia ei, care vreme de 19 secole a putut să reziste contra tuturor atacurilor lumești, căci: »porțile iadului nu o vor învinge«.

Trăim în epoca creștinismului și aceasta nu este pe sfârșite. Înzadar ar încerca oricare sistem social, sau orice tendință indezirabilă de stat, să-i opună tendințe noi, bazate numai pe trupul și natura omului, materializată în câștig și decoruri lumești. Creștinismul și doctrina lui Christos poate să fie pentru mulți un indicator filozofic, istoric, social, — în esența sa însă este aceea putere, prin care omul în credința vie devine creatorul celor mai sublime fenomene, armonizează necesitățile lumești, cu fericirea ce licărește peste milioane și milioane de oameni; creează binele pe pământ.

Deaceea credința este cel mai puternic ajutor spiritual al nostru! Până când celelalte puteri ale naturei, prin distrugere crează ceva nou în complexul mondial, credința creștinească clădește numai pe sufletul viu, pe aceea ce este mai nobil în om. Ea înalță simțirea, ca punându-l pe om să troneze și să plutească deasupra a tot ce este lumesc, să-i arate adevărata sa destinațiune, cu blândeță, speranță, încredere și dragoste nemărginită. Moneda aceasta a sufletului, banul acesta, pe care nici lăpădarea lui Simon Petru n'a putut o preschimba în moneda răzbu-nătoare a banului Iudei, — este ceea ce noi, laicii bisericii catolice, trebuie să păstrăm și să conservăm în societatea noastră de azi.

După cum însă o societate nu există, numai dacă colaboratorii se găsec alături de conducătorii săi, — purtătorii ideilor sau »sarea pământului«, nutrițoarea idealului social; — astfel și noi mireni, în biserică și'n viața socială, trebuie să rămânem alături de clericii noștri și alături de ierarhia bisericii. În cadrele Agrului, să formăm deci aceea armonie, dragoste și solidaritate, care este irezistibilă, și pătrunde în toate clasele sociale, a coordona acțiunile într'un educator

prin acțiunea colectivă, capabilă să niveleze vecinica tendință de decădere a raporturilor sociale; prin superioritatea cooștiinței care o manifestă individul și în mod colectiv biserica catolică creștină prin acțiunea sa în totdeauna.

»Ce folos este, frații mei, de ar zice cineva că are credință, iară fapte nu are?« (Iac. 2, 14). În zadar se va lăuda cineva cu credința lui, dacă această credință nu-l face mai bun. Credința adevărată este purtătorul faptelor celor bune; și Agrul nostru nu vrea altceva, decât, să întărească credința prin fapte, să ne facă ostașii lui Christos, alături de preoții bisericii, să arate și să disciplineze dragostea și iubirea frățească în sufletele amorțite ale acelor, cari nu s'au putut încă adânci în învățăturile și credința vie a lui Christos. Sf. Părinte Papa Leon al XIII-lea zicea în encyclica sa »*Sapientiae christianae*«: Dacă bunul cetățean e gata să-și apere țara și să moară pentru ea, cu cât mai mult trebuie să-și iubească bunul creștin biserica sa. »Deci fiți buni creștini, buni cetățeni, și buni Agriști, căci zis-a Domnul: »Voi prietenii mei veți fi, de veți face câte vă poruncesc vouă.«

Iată călăuză bunului creștin de a-și întări sufletul, iată solia Paștilor, iată sărbătoarea adevărată care împodobește sufletele curățite în jurul mesei Paștilor Sfințite.

Credința vie să lumineze în sufletele noastre, ca făclia aprinsă, bătută dar nestinsă de vânt în dimineața Sfintei Invieri, iar faptele noastre să grăiască cu glas tare spre cer și în bucuria tuturor în această zi: *Christos a inviat!*

Șt. Mărcuș.

O prețioasă datorie pastorală.

Cu ocaziunea adunării preoțești din primăvara a. c. ținută în parochia Holod (distric. protop. al Beiușului). Rev. Dn protopop Dr. V. Hetcou a supus discuției preoților un obiect care merită toată atențiunea preoțimeii; anume: »Solemnitatea primei cuminecări a copiilor de școală«.

Era deja și timpul să se insiste cu greutatea recerută asupra acestei mari datorii pastorale. În urma discuțiilor binevoitoare asupra acestui obiect, preoțimea din acest tract protop. a și luat obligațiunea ca în viitor prima cuminecare a copiilor să o facă în cadrele cele mai solemne.

Pentru realizarea cât mai grabnică a acestui lucru s'au și dat câteva lămuriri și îndrumări, din partea preoților, dintre cari remarc pe ale Părinților Franciscani din parochia Drăgești — cari ne-au făcut cunoscută solemnitatea cu care se face prima cuminecare în Moldova, anume:

»Înainte de ziua cuminecării se țin copiilor trei zile exerciții spirituale, cu predici pregătite anume pentru ei. În ziua cuminecării toți se adună la școală ori în alt local; toți în haine albe, fetițele încinse la brâu cu o fondă albastră, pe cap cu un văl alb, peste care se așează o cunună de flori vii; băieții îmbrăcați cu cămașă albă, încinși și ei cu o fondă

albastră la mijloc. (Aceste hăinițe de regulă formează proprietatea bisericii ori a vre-unei societăți). Aici iarăși li se ține o scurtă predică și pe urmă în frunte cu preotul și popor pleacă la biserică, unde toți se așează în bănci la locul fixat. Înainte și după cuminecare iarăși li-se ține câte-o predică. La sfârșit trec cu toții la un local convenit (școală), unde li-se servește o mică masă, separat băieților și separat fetelor, când li-se împart iconițe ca amintire dela prima cuminecare, și aici își petrec copiii toată ziua, până după vecernie, când fiecare pleacă acasă.

Credem că la noi încă s'ar putea face ceva pentru prima cuminecare a copiilor.

Eventualele lipsuri și piedeci nu ne îndreptățesc ca să nu facem și noi tot posibilul, ca prima cuminecare a copiilor să se facă cu toată solemnitatea. Și la noi în ziua cuminecării toți copiii pot să se adune în curtea parohiei ori la școală, de unde în rând, doi câte doi,

sub conducerea învățătorului, ori a preotesei, pleacă la biserică, aci să se aranjeze în formă de semicerc începând dela ușa împărătească, jumătate deoparte jumătate de cealaltă, față în față, fiecare îmbrăcat frumos, cum s'a spus mai sus, cu o fondă albă la mijloc.

Credeul Tatăl nostru, rugăciunea înainte de cuminecare să-le reciteze copiii în cor. La sfârșitul Liturghiei să se țină o scurtă predică și să se împartă iconițe copiilor, iar la parohie ori școală să li-se pregătească o mică masă — și pe urmă pleacă toți acasă.

Ce impresie puternică va lăsa acest lucru asupra copiilor, e dela sine înțeles.

Însă pentru a ajunge la o praxă cât mai uniformă în aceasta privință, ar fi de dorit să auzim și părerea altor frați preoți, ca astfel cu un ceas mai de vreme să putem realiza un lucru atât de bun și folositor, ca prima cuminecare a copiilor să fie într'adevăr o sărbătoare nu numai a lor, ci a întregii parohii.

Păr. V. Muntean.

Inceputurile muzicii bisericești.

II.

b) Influența grecească.

Răspândindu-se creștinismul în Asia mică și în Europa orientală, unde elementul grec a avut o influență covârșitoare, muzica bisericească a primit și ea un caracter grecesc.

În muzica națională și religioasă (păgână) a Grecilor încă a existat cântarea *simfonică*, *alternativă* și *corală*, de care se foloseau atât în predarea imnelor naționale, cât și a celor făcute în onoarea zeilor, iar cântarea *prozodică* (sau recitativă) era folosită mult de către artiștii distinși în predarea poeziilor, la publicarea legilor, la predarea discursurilor și a lecțiilor de orice fel, așa încât aceste feluri de cântări practicate și de Ovreii încreștinați și auzite la cultul divin, n'au fost ceva lucruri obicinuite pentru Grecii încreștinați.

Adevărata influență grecească în muzica bisericească însă se simte în *scara* muzicală.

La început Grecii au avut o scară muzicală constatătoare din 7, mai târziu din 14 sunete împărțite în 4 tetracoarde, 7 moduri: *mixolidic* (si—si), *lidic* (do—do), *frigic* (re—re), *doric* (mi—mi), *hypolidic* (fa—fa), *hypofrigic* (sol—sol), *hypodoric* (la—la), 4 feluri de genuri: *diatonic*, *cromatic* și *enarmonic*, însă deosebite de-ale noastre, și două feluri de intervale: *consonante* și *disonante*, și aceste deosebite de-ale noastre. și *parafoniile* cari țineau mijlocul între disonanțe și consonanțe. Din această scară și din aceste moduri, mai târziu, s'au născut și dezvoltat cele 8 scări (game) speciale ale glasurilor bisericești numite „*oktoichos*“. De aici urmează, că găsim între cântările liturgice ale primelor veacuri multe de acelea, cari nu se pot clădi pe scara celor 8 glasuri, din cauza că ele s'au făcut în timpul când scările (gamele) celor opt glasuri n'au fost încă definitiv stabilite și sunt făcute în modurile vechi grecești.

Sfinții Părinți încă fac amintire despre muzicanții greci din antichitate, când vorbesc despre cele 8 glasuri sau moduri; spre exemplu: Clemente Alexandrianul face amintire despre *Aristoxenos*,¹⁾ ceeace

dovedește că ei erau conștii că modurile bisericești s'au dezvoltat din gama și modurile vechi grecești.

Mai nou însă, *Bouvin* caută să explice originea celor mai vechi cântări religioase din cele 8 (opt) moduri din răsăritul îndepărtat, pe care cei din apus le-au amestecat atât teoretic cât și practic cu cele grecești și de aceea structura multora din cântările aceste nu se pot găsi în »*ocktoihosul*« nou. — Dar nici cele din răsărit n'au rămas în formele lor originale, căci au fost mult influențate de muzica popoarelor cu cari au venit în contact în decursul istoriei și așa s'au umplut cu multe elemente străine. Dar el susține și dovedește cu exemple chiar, că aceste 8 (opt) moduri se pot extrage și acum din cântecele vechi și tradiționale ale Arabilor din Africa, micul popor la care în muzică nu se găsește influența străină, și după el în aceste moduri se mișcă melodia celor dintâi cântări bisericești.

Părerea aceasta motivată a lui *Bouvin* însă, nu răstoarnă faptul că muzica bisericească răsăriteană a fost influențată de cea grecească, eliminând însă intervalele cromatice și enarmonice, instrumentele din cultul păgân, dar menținând influența în structura melodică și ritmică. Această părere a lui *Bouvin* mai explică asemănarea între gamele noastre populare și cele ale muzicii orientale, și confirmă părerea serioasă a marelui nostru geniu: Gh. *Enescu*, care susține că leagănul muzicii noastre populare, și mai ales a doinelor, ar fi muzica veche arabă.

Instrumentele muzicale ale Grecilor primii creștini nu bucurosi le admiteau la cultul divin, deoarece erau prea sensuale și de aceea în sec. al V-lea întrebuințarea lor la cultul divin s'a interzis.

c) Influența romană.

Gevaert în lucrarea sa intitulată: „*Mélopée antique dans le chant de l'église latine*“, dovedind cu multe exemple asemănarea între cântările vechi bisericești și între vechile cântece romane de chitară, susține că, lumea creștină nu s'a putut debarasa de

¹⁾ Aristoxenos de Tarent (354—322) filozof și muzicant grec.

melodiile păgâne cu care erau obicinuiți, ci au schimbat numai textul, punând în locul celor păgâne texte din Testamentul nou sau din biblie sau versuri din imnurile creștine; și așa s'au născut primele imnuri liturgice latine. Dar aceste nu se deosebeau fundamental de cele grecești, căci și muzica păgână romană n'a fost altceva, decât o muzică grecească imprumutată și adoptată la spiritul roman.

Iar *Celestin Vivell* susține: cântările liturgice romane s'au desvolat din muzica antică, o parte venind direct fără a trece prin Bizanț, iar alta trecând prin Bizanț, aducând cu sine pecetea orientalismului, dar purificat și adoptat la spiritul creștin; deci această muzică e un amalgam de elemente purificate din *muzica veche jidovească* și cea *greco-latină* veche.

Din cele relatate pân' acumă rezultă două mari și importante lucruri: Prin cântarea psalmilor creștinismul a desvoltat muzica jidovească, iar prin imnurile creștine a adoptat spiritul muzicii grecești și latine și din combinarea lor a ieșit o formă nouă de muzică, care, supusă legilor de evoluție și pe care o putem urma pas cu pas, ca pe un râu, până la pătrunderea ei în țările din Occident și care se va numi „*cantus planus*,” care însă prin ivirea persecuțiunilor e supusă unei slăbiri reale, dar fără să rupă cu trecutul; iar legătura între Orient și Occident o face Bizanțul.

(Va urma.)

Mihaiu Bruchenthal,
stud. conservatorist.

Din lumea catolică.

— **Rusia.** O mică dar foarte practică cărticică a Englezului *John Baker White* cu titlul: „*Rusia roșie se înarmează*” arată pe 114 pagini, scurt dar lămurit, cum se pregătește Rusia bolșevică să-și supună lumea întreagă. Ea are acum o armată permanentă de 1,750.000 de oameni cu o rezervă de cinci milioane de muncitori, bine deprinși în serviciul militar. Afară de aceasta șese milioane de bărbați și de femei sunt pregătiți pentru războiul în aer și cu gaze. Dela pericolul turcesc armata rusă de azi e primejdia cea mai mare pentru apusul creștinesc, mai ales, fiind că Rușii bolșevici sunt înarmați nu numai cu puști, tunuri și gaze, ci și plini de ură pătimasă religioasă, socială și politică. Acele *masse* sunt crescute tocmai în ideea năvalei asupra apusului european. Când d. p. înainte cu 2 ani Germanul *Weichmann* a vizitat fabricile bolșevice în Rusia și își luă rămas bun, i s'a spus din partea Rușilor apriat: „*La revedere la Berlin.*” — Chiar la începutul domniei sale, înainte cu 16 ani, guvernul sovietic declară în jurnalul său oficial (13 Decembrie 1917) »război omenirii înțregi.«

După trei ani s'a sărbătorit la Moscova 1 Mai printr'o paradă uriașă a armatei roșii, învingătoare revoluționară. Atunci armata era încă o ceată puțin orânduită; anul trecut 1932 însă armata era cu totul gata. Defilarea de paradă a armatei a ținut o zi întreagă. Sa prezentat nu numai infanteria și cavaleria, ci și armata aeriană, mai ales avioane cu trei motoare pentru atacuri cu bombe. În sfârșit au defilat multe mii de muncitori și muncitoare, înarmați cu puști de sistemul cel mai nou.

Cu această uriașă armată bolșevicii voiesc să doboare lumea întreagă, care încă nu este convinsă, că domnia sovietică singură este rațională pentru existența omenirii. Adevărat că atacul cel mai mare se va îndrepta împotriva bisericii catolice, care este pentru bolșevici singura piedecă serioasă.

Este lucru foarte caracteristic, că la unul din congresele mai noi ateștii ruși au declarat lămurit, că pentru dâșii este un lucru foarte însemnat să se propage ateismul la sate. Tocmai satele, unde ateismul a câștigat aderenți trebuie să fie îngrijite cel mai bine. — Vedem așa dar, la ce trebuie să ne pregătim și noi. Ziarul englez „*Times*” publică o notiță foarte caracteristică despre planurile ateștilor ruși în Anglia. Tocmai la Paștile anului curent cinci zeci de ateștii

devotați Rusiei bolșevice vor începe în Anglia o luptă organizată a liber-cugetătorilor împotriva religiei.

Dacă bolșevicii sunt gata la o astfel de agitație periculoasă în Anglia puternică, departe de dâșii, ce trebuie să așteptăm noi, cari avem pe bolșevici la ușa noastră? Adventiștii au venit numai cu bani, bolșevicii vor veni cu armata lor uriașă. Cu atât mai mult să întărim poporul nostru prin sfințele misiuni și prin cultul Prea Sfintei Euharistii.

— **La Berlin** s'a descoperit un viclesug prea periculos al comuniștilor atești. Ei dau cu dinadinsul pe copiii lor în școlile catolice, dar se folosesc mai întâiu de dreptul să ceară dîșia copiașilor dela lecțiile religiei. Al doilea, bieții copii trebuie să formeze în mijlocul conșcolariilor lor așa numitele „*Celule ateiste*”, adică organizații menite să răspândească ateismul între alții. Procedarea aceasta ne arată, cu ce precauție trebuie să fie părinții noștri în privința camerazilor copiilor, vedem că ateștii timpului nostru conducerea Moscovei nu se tem de nici un mijloc spre a immulții rândurile lor și spre a înrădăcina pierzarea eroarei lor în sufletele fragede ale copiilor.

— **Din grozăviile sovietice.** Ziarul catolic german „*Germania*” a editat deunăzi broșura lui *Wilhelm Melchert*, care petrecu șase ani în Rusia sovietică și nepovestește pățaniile sale. Autorul însuși zice, că propune publicității un material documentar, prin care voiește să dea finerimii un indemn să nu crează propagandei sovietice. Ca autorul însuși mulți alții străini au fost invitați să vie în Rusia, și lor li s'au făcut făgăduințe frumoase, dar azi nenorociții sufer în temnițele strașnice ale sovietelor.

Dăm cetitorilor noștri numai unele pasagii din broșura foarte instructivă, ca să vadă și cei necrezători ce stări sunt în Rusia.

Wilhelm Melchert, absolvent al academiei militare germane pentru marină, lucrând după războiu în marea întreprindere electrică la Berlin *Siemens Schuckart*, era invitat în 1925 cu făgăduințe splendide de agenții sovietici să vie, în vrâsta de 25 de ani, în Rusia, pentru a înființa acolo un teatru-film, mai întâiu la Bacu și mai târziu la Tiflis în Caucașia. La început îi merse bine, avea o leafă cam mare: 20 de

mii, apoi chiar 56 de mii de Lei pe lună. Dar când ambasadorul sovietic la Varșovia a fost omorât, tânărul Melchert fu arestat. Nu-l ajuta de loc soția lui, o fată comunistă, cu care se însurase, nu-l ajuta protestul lui, că este cetățean german sub protecția consulului Germaniei, nici macar nu i se învoi a se adresa consulului pentru ajutor, îl transportară la Moscva, unde iarăși nu-i se învoi recursul la consulul lui; din întrebătorul ce i l-a aluat un judecător bolșevic bietul arestat află, că este bănuit de spionaj. După 4 luni îi se declară, că este expulsat din statul sovietic și așa plecă, lăsând pe soția sa în Rusia. Scrisorile soției lui, pe care o lăsase în Rusia, îl înduplecară a se întoarce, dar sosind la Arhangelsk află cu spaimă, că soția lui se făcuse agentă secretă a comuniștilor și în curând el însuși era silit să intre în slujba poliției, spre a nu fi necăjit neconținut de dânsa. Văzu, că chiar scrisorile soției, cu cari îl invita mereu la întoarcere, erau dictate de poliția bolșevică.

Slujba de sclav la poliția secretă a comuniștilor arată lui Melchert toate grozăviile sovietice. Chiar funcționarii poliției erau sub supraveghiere; unul trebuie să fie spionul altuia. Opt corăbii străine, ce plecaseră din portul Arhangelsk, erau conduse de comisarii poliției bolșevice cu ajutorul unui magnet, care dădea compasului o direcție greșită, pe o bancă de nisip, unde făcură naufragiu. Când autoritățile sovietice liberaseră corăbiile, au cerut un preț așa de mare, încât proprietarii preferau să vândă corăbiile pentru un preț minimal bolșevicilor, cari deveniră astfel stăpâni bogafi.

În vecinătate de Arhangelsk, pe amândouă malurile Dwinei, zice Melchert, este o tabără de concentrație cu vre-o 89 mii prizonieri condamnați să muncească acolo în industria bolșevică de lemne. Între prizonieri era și episcopul catolic Steglinski, arestat la Kiew în 1929. Prietenii lui trimiseră la portul taberei o corabie, care trebui să ducă cu sine lemne rusești, dar pe ascuns era să ia și pe episcopul Steglinski. Fiind la muncă fruntaș al altora, episcopul, foarte stimat și iubit de toți, din cauza bunătății sale, avea prilej să se apropie de căpitanul corăbiei și să se înțeleagă cu dânsul despre fuga plănuită. Când corabia era încărcată, arhiereul, împreună cu alți patru prizonieri din inteligență, plecară cu dânsa fiind ascunși într'o cămăruță făcută pentru dânsii sub lemne. Dar când vaporul era deja pe mare, se observă absența celor 5 prizonieri și un denunțiant dădu veste comandantului tabării, că episcopul Steglinski cu tovarășii fugiră cu corabia plecată. Îndată se trimise în urma fugarilor barca bolșevică »săgeata revoluției«, ea sili corabia străină să se întoarcă și după 4 zile bieții fugari trebuiau să se prezinte înaintea comisarului bolșevic Baclanow, care venise mai ales spre a constata întoarcerea episcopului Steglinski, a cărui fugă putea produce pentru bolșevici neplăceri și mare încurcătură.

Germanul Melchert a fost de față la întrebătorul luat episcopului din partea comisarului, care ceru lămuriri despre fugă, dar nu primi răspunsuri, deși bătea pe episcopul de jumătate desbrăcat cu cnutul așa, încât pe piept și pe dosul lui se arătau vânătăi sângeroase. Scena strașnică se sfârși când episcopul căzu mort, împușcat de comisarul furios.

Multe asemenea nedreptăți înduplecară pe Melchert la fugă. Ușor primi un pașaport german și așa se învoise cu un căpitan german să plece cu dânsul. Dar soția lui trăgână prăgătirile plecării de așa, încât corabia plecă fără Melchert. Soția îl trădase în mâinile comisarului Baclanow și nenorocitul tânăr înșelat de soția sa fu arestat. Cu dânsul era dusă la arest și soția, dar ea fu pusă după două luni în libertate, dând divorț cu Melchert, care cu durere descoperise, că soția lui era întreținută lui Baclanow.

Soarta duse pe Melchert în curând într'o altă tabără cu 36 de mii de prizonieri, pe un teren de 22 de kilometri pătrați, înconjurați de un gard de sârmă cu țepi. La câte 200 de metri erau în gard turnuri înalte cu santinele cari puteau admite pe prizonieri cel mult la o distanță de zece metri înaintea gardului. Din Ucraina veni odată o femeie, a cărei bărbat și fiu erau în tabără. Făcuse un drum de patru mii de kilometri spre a aduce bărbatului ceva de mâncare. Dar spre a intra în tabără trebui să aibă învoire de la Moscova și această nu o avea. Așa, rugă pe unii prizonieri, cari se întorceau de la muncă, să înștiințeze pe bietul bărbat, ca el să vie ceva mai aproape de gard. Muncitorii cunoșteau pe bărbat și în scurt timp el veni, văzu pe soția sa stând dincolo de gard și voi să se apropie de gard spre a vorbi cu dânsa. Dar de la turnul santinelei un glas aspru îi porunci să se oprească. Bucuria bărbatului făcu să nu asculte de oprire și așa se duse mai de parte, când fu numai decât împușcat de sentinelă și căzu mort. Soldatul la sentinelă era fiul lui. Chiebat la întrebător, declară toate; ca răsplată numele lui fu pus pe tabla roșie de onoare, scurt timp mai târziu fu numit fruntaș de patrulă și nu mai trebui să stea sentinelă.

Jumătatea prizonierilor era în slujba poliției secrete. La biroul ei se aduceau dese ori și convorbirile cele mai indiferente ale prizonierilor. Un bărbat văzu într'o zi și pe soția sa arestată într'aceeași tabără. Spre a nu fi trimis altundeva, nu-i zise nici un cuvânt, soții se salutau între sine numai cu strângere de mână și cu priviri. Dar spionii tot aflară că erau soți și femeia fu transportată într'o altă tabără.

Fiind tehnic Melchert fu trimis, în sfârșit, într'o tabără nouă la Wiatka, spre a clădi un drum de fer. De acolo reuși să fugă iar la Petersburg și de acolo cu ajutorul consulului german în Germania.

Civiltă cattolica aduce în numărul său de la 18 Februarie c. vești într'adevăr zdrob toare despre starea

religioasă în Rusia. Comunismul ateist se preamărește pe sine într'o apoteoză prea fudulă: »Suntem toate, suntem întru toate, suntem flăcări și lumina învingătoare, suntem Dumnezeu în săși, judecătorul și legea« așa scrie un poet bolșevic. Scopul luptei bolșevice împotriva religiei este închiderea tuturor bisericilor, izgonirea tuturor preoților și oprirea oricărei funcțiuni religioase, chiar cu caracter curat individual sau privat. Bisericile se închid în mod indirect, de oarece se pune pe ele un impozit așa de mare, încât populația săracă nu-l mai poate plăti. Atunci biserica se schimbă într'un local de petreceri sau într'un muzeu antireligios. Așa din cele 60 de mii de biserici în vechea Rusia au rămas deschise azi numai foarte puține pentru slujba religioasă. În Siberia toate bisericile sunt închise.

Până la 1930 vre-o zece mii de preoți au fost uciși sau au murit în închisoare sau în surghiun. În prezent se mai află încă multe mii de preoți prizonieri pe insula Soloviefki, în marea albă sau în Siberia și în Turkestan la munci silnice, cu dâșii sunt *o sută* de episcopi și multe mii de credincioși. Preoții și funcționarii bisericești lăsați în libertate nu mai primesc bilete pentru pâne și alte mijloace de traiu, în multe ținuturi este chiar oprit ca preoții să viziteze pe bolnavi și să le administreze sacramentele. Și preoții și credincioșii se află sub neconținută supraveghiere a poliției, multe orașe și sate nu mai au de loc preoți; în Siberia toți preoții sunt ori omorâți ori închiși; în Rusia proprie vre-o optzeci de procente ale preoților au suferit aceeași soartă. Până acum vre-o *trei milioane și jumătate de oameni* au părăsit viața din cauza teroarei bolșevice, în mijlocul lor sunt multe jertfe ale credinții creștine.

Propaganda bolșevismului afară de Rusia se face cu cea mai mare silință și cu ajutorul viu din partea Moscovei, ceace, spre marea pagubă a popoarelor, nu este destul de cunoscut. În chipul cel mai rafinat propaganda bolșevică se servește de reprezentanții diplomați și comerciali în străinătate. După puțință se formează pretutindeni mici organizațiuni bolșevice

»Celule« cari datoresc frunțașilor lor ascultare absolută și nu se tem de nici un atentat terorist. Cei mai activi aliați ai bolșevicilor sunt tinerii, cari se cresc în ideile bolșevice dela vrâsta de 6 ani, precum am arătat mai sus despre agitația bolșevică la Berlin. În Franța sunt 17 organizații revoluționare cu atârănare dela Moscova și vre-o 50 de ziare cu sprijin bănesc tot de acolo. În Spania și Mexico se dă foc bisericilor și mănăstirilor și se răspândește o literatură cu totul blasfemă. Un ziar catolic din Chicago deunăzi aduse vestea, că în America sunt cel puțin 2 milioane de bolșevici activi, cari mai au rezerve mari între șomeri. Afară de aceasta sunt acolo chiar profesori universitari, cari lucrează în interesul bolșevismului. — Să ne întărim conștiințele și convingerile.

— **Franța.** Biroul pentru constatări medicale la Lourdes arată în statistica sa pentru anul 1932 șese vindecări miraculoase la Lourdes. În tot cursul anului 867 de medici au vizitat Lourdesul, anume 70 mai mult decât anul trecut. Societatea internațională a medicilor Lourdes, compusă din medici, cari doresc să fie în legătură neîntreruptă cu Lourdes, a primit 200 de membri noi din 20 de țări. Aceste împrejurări ne arată, că întâmplările extraordinare la Lourdes se află neconterit sub ochi foarte competenți spre a judeca despre calitatea lor naturală sau supranaturală. Cu prilejul jubileului de 75 de ani al arătării Maicii Preacurate la Lourdes (în 11 Februarie), s'a făcut acolo o mare serbare în 9, 10 și 11 Februarie. O a doua serbare s'a făcut la 25 Martie, în care zi Maria Preacurata a declarat tinerei Bernadette că este Neprihănită Zămislire. A treia serbare va avea loc la 16 Iulie, în care zi Preasfânta Fecioară s'a arătat Bernadettei cea din urmă dată. Sfântul Părinte a numit pe Cardinalul Binet, Arhiepiscop de Besançon, delegatul său pentru frumoasele serbări la Lourdes. Să nu uităm că între steagurile puse în biserica catedrală de acolo este și un steag pus de catolicii români.

P. Felix Wiercinski, s. j.

Un mijloc foarte bun pentru a înainta în desăvârșire este, să ne gândim neîncetat la ceace ne mai lipsește, fără a ne gândi însă la ceace am câștigat.

trad. de P. T.

»Cel drept să mai facă dreptate și cel sfânt să se mai sfințească«. (Apr 22, 18). Sf. Hieronim și venerabilul Beda învață că Mântuitorul când a zis: Fericiți cei ce flămânzesc și însetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura, a voit să ne arate, că niciodată nu trebuie să ne credem a fi ajunși la desăvârșire, ci trebuie să ne nizuim a o câștiga mereu! Tot aceasta ne-o spune și sf. Ioan în citatul amintit.

Sf. Apostol Pavel ne propune pentru acest scop un mijloc pe care l-a folosit și dânsul. »Fraților, zice el, eu încă nu mă socotesc a fi ajuns la desăvâr-

șire, ci fac una: cele dinapoi uitându-le și tinzând la cele dinainte, la semn alerg, la plata de sus, la care ne-a chemat Dumnezeu într'u Hristos Isus«. (Filip 3, 13). Așadar, dacă apostolul neamurilor, vasul cel ales, nu se crede a fi ajuns la desăvârșire, cine va îndrăzni să o spună aceasta despre sine? El zice, că nu crede a fi ajuns la desăvârșire, ci se nizuște din toate puterile să ajungă, și în acest scop nu se uită la trecut, ci privește la ceace-i mai lipsește; aceasta vrea să o câștige cu toate puterile. Acest mijloc l-au foarte laudat și foarte recomandat toți sfinții,

ca pe unul dat și deprins de însuși marele apostol. Sf. Vasile și sf. Ieronim ne învață, că tot celce vrea să fie desăvârșit, trebuie să uite binele ce l-a făcut și să se gândească mereu numai la aceea ce trebuie să mai facă, și că numai acela este într'adevăr fericit, care face așa în fiecare zi, care nu se gândește la ceea ce a făcut ieri; ci-și îndreaptă mintea asupra ce va trebui să facă astăzi, pentruca să poată înainta întru câțva (sf. Vasile ep. super Ps. 38).

Sf. Grigorie și sf. Bernard ne explică acest lucru și mai de aproape zicând, că în acest mijloc trebuie să deosebim două părți principale: cel dintâiu, să uităm binele ce l-am făcut și să nu ne gândim la el de loc. — Bine fac că ne atrag luarea aminte în mod special asupra acestei împrejurări, deoarece așa e firea noastră, că ne mai place să ne gândim la lucrurile cari ne pricinuesc plăcere, decât la acelea cari ne pricinuesc întristare; și astfel ne mai place să privim progresul și binele ce ni-se pare că l-am făcut, decât să vedem cât suntem de săraci sufletește și câte lucruri bune ne mai lipsesc. Sf. Grigorie ne spune, că așa e și cu omul slab sufletește ca și cu cel slab trupest: Precum bolnavul în căldura temperaturii sale caută totdeauna locul cel mai comod și cel mai rece în pat, pentru a se putea odihni puțin, la fel se întâmplă și celui slab și bolnav sufletește: vrea să privească mereu binele ce l-a făcut. Sf. Bernard zice însă, că în aceasta este o mare primejdie; deoarece, dacă nouă ne plac numai lucrurile bune ce le-am făcut, ușor vom cădea în complăcere deșartă socolindu-ne a fi mai mult decât alții. Unii ca și aceștia nu se mai nuzesc să facă bine, deoarece ei cred că au ajuns la o destul de înaltă treaptă a desăvârșirii și deaceia ei se negliă, nu mai fac bine și recad în lăncezeală. Exemplul Fariseului din Evanghelie ne arată destul de lămurit ce i-se întâmplă celui ce face așa. El privește numai lucrurile bune ce le face și înșirându-și meritele zice: »Dumnezeule mulțumescu-ți că nu sunt ca și ceealalți oameni: jefuitori, nedrepți, preacurvari, sau ca și acest vameș. Eu postesc de două ori în săptămână, dau zeciuială din toate câte am. Iar vameșul de departe stând nu îndrăsnea să-și ridice nici ochii la cer, ci-și bătea pieptul zicând: Dumnezeule, fii mie milostiv păcătosului. Zic vouă, adaogă Domnul, că s'a pogorît acesta mai îndreptat la casa decât acela.« (Luc. 18, 11 urm.) Astfel unul umilindu-se a câștigat îndreptare, iar celalalt, din cauza trufiei sale oarbe, a câștigat osânda Domnului.

Aceasta vrea să facă și diavolul cu noi, când ne pune în față numai binele ce-l facem: el vrea ca noi să ne prețuim mai mult, să ne facem superbi, să desprețuim pe frații noștri, pentru ca să fim osândiți pentru chiar trufia noastră. — Mai este încă o primejdie, zice sf. Bernard, dacă ne uităm numai la lucrurile noastre bune și anume, că vom înceta de a mai înainta în virtuți, vom fi mai leneși în lucrurile

noastre cerești și, înfârșit, închipuindu-ne că am lucrat destul, nu vom mai face nimic, ci ne vom gândi mereu la odihnă. Ca și călătorul care începe a simți oboseala, întoarce capul, privind câtă cale a făcut în urmă; așa face și celce a intrat pe calea desăvârșirii și pe care începe a-l cuprinde lenea: privește îndărăt să măsoare drumul ce l-a făcut și, închipuindu-și că a făcut de-ajuns, se simte mulțumit și, din o rușinoasă slăbiciune, se oprește în mijlocul drumului.

Pentru a scăpa de această nenorocire, trebuie să ne înfățișăm nu ceea ce am făcut, ci ceea ce ne mai rămâne de făcut. Una ne cheamă la odihnă, cealaltă ne îndeamnă la lucru; și aceasta este a doua parte a mijlocului ce ni-l propune Apostolul: să privim mereu la ceea ce ne mai lipsește, pentru a ne încuraja într'una.

Sf. Grigorie (Lib. XXII. Mor. c. V) ne arată acest adevăr prin niște asemănări din viață, zicând: Precum omul care datorește altuia 1000 Lei, nu se crede plătit de tot prin aceea că plătește din când în când câte 200—300 Lei, ci se gândește mereu la ce îi mai rămâne de plătit și nu se simte liniștit până ce n'a plătit tot; astfel și noi, cari suntem datorajii lui Dumnezeu, nu trebuie să ne gândim la ceea ce am plătit lui Dumnezeu din datoria noastră, ci trebuie să ne gândim ce vom face ca să plătim ce ne mai rămâne. Ori, precum face călătorul, care merge bucuros: nu privește mereu cât drum a lăsat în urmă, ci cât mai are de făcut înainte și nu-și dă odihnă până ce nu ajunge la țânta unde vrea să ajungă; astfel și noi, cari încă suntem călători pe acest pământ și cari dorim a ajunge în patria noastră cerească, pentru a ajunge nu trebuie să ne uităm mereu cât drum am făcut, ci cât mai avem de făcut. Căci călătorul nu poate fi mulțumit cu drumul ce l-a făcut numai când ajunge unde avea să ajungă, precum și premiul la fugă nu se dă decât după ce ai ajuns la țină, tot astfel va fi fără de folos dacă la început ai fugit bine, dar te-ai oprit la mijlocul drumului. »Așa să alergați«, zice Apostolul, »ca să luați premiul« (I Cor, 9, 24.) Nu-ți întoarce privirea niciodată asupra bucății de drum ce ai făcut, ci îndreaptă-ți-o mereu înainte spre scopul la care mergi. Gândește-te că desăvârșirea este scopul la care mergi. Gândește-te cât mai ai de făcut până să ajungi la ea; fiindcă numai astfel vei înainta spre ea; fiindcă și sf. Ioan Gură de Aur zice: »Când te gândești că încă n'ai ajuns, te silești mereu să ajungi« (Com. 24 sup. ep. ad Rom.)

Sf. Bernard zice, că noi trebuie să fim ca și comercianții. Aceștia ori cât ar câștiga, ori ce suferințe ar îndura, nu se odihnesc, ci, ca și cum n'ar fi făcut nimic, ca și cum n'ar fi câștigat nimic, se năzuesc a interprinde alte și alte afaceri, numai să poată câștiga. Așa trebuie să facem și noi; să ne năzuim mereu a spori umilința, dragostea, mortificarea și celelalte virtuți ale noastre; și ca niște buni comercianți ai ceriului, trebuie să uităm tot ce am suferit și am

câştigat până acum. Mântuitorul încă aseamănă împărăţia cerului cu un comerciant (Mat 13, 45) şi ne porunceşte să neguţătorim până când va veni (Lc 19, 13).

Şi pentru ca asemănarea propusă de însuşi Mântuitorul Hristos să ne fie de folos, fiţi cu luare aminte şi la grija ce o au negustorii să nu piardă nici un prilej de câştig; faceţi şi voi asemenea: nu pierdeţi nici un prilej de a înainta în virtute şi, urmând învăţătura sf. Ignatie, să ne încurajăm împrumutat unii pe alţii, ca să nu pierdem nici o sfărimitică de perfecţiune ce cu puterea noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu o putem câştiga. Nu scăpaţi nici un prilej din care puteţi să câştigaţi ceva folos sufletească. O vorbă neplăcută ce vi se spune, o poruncă ce vi se dă împotriva voinţei voastre, un prilej ce vi se îmbie de a vă smeri: toate aceste sunt prilejuri din cari, dacă le folosiţi cum se cade, puteţi trage mare folos. Trebuie chiar să căutăm şi să cumpărăm acest fel de prilejuri şi precum un neguţător atunci se culcă mai fericit, şi atunci crede a fi fost mai norocos în afaceri, când a avut mai multe prilejuri de câştig, la fel şi un creştin, atunci trebuie să ţină că a reuşit mai bine în lucrul său, şi atunci trebuie să se culce seara mai mulţumit, când a folosit mai bine prilejurile ce i s'au îmbiat în cursul zilei de a-şi deprinde umilinţa şi răbdarea. Negustorul nu se lasă turburat de pierderile suferite de alţii şi nu se supără de loc pe ei, el se gândeşte mereu la câştigul său şi de acesta se bucură; tot la fel şi un creştin, nu trebuie să caute dacă cineva a făcut bine ori rău. Când se impune vre-o mortificare, să nici nu se supere în contra lui, ci să se bucure numai de cece a câştigat dânsul din suferirea ei. Dacă vom face astfel, vom fi mai rar expuşi la primejdia de a ne pierde pacea sufletească în astfel de împrejurări; căci dacă noi chiar lucrurile cari ar putea să ne turbure şi să ne aducă neplăcere, le dorim şi le căutăm, atunci ce ne va mai putea strica pacea şi liniştea noastră sufletească?

Priveşte cât e de înfocată dorinţa negustorului după câştig: el nici nu se mai gândeşte la altceva şi se avântă cu putere nebiruită în partea de unde crede că-i poate veni vre-un câştig. Fie că stă la masă, fie că e în pat, fie că se scoală, fie în somn, fie în trezvie, ori unde ar fi şi orice ar face, el are mereu această grijă a câştigului, care nu-l lasă în pace. Aşa trebuie să facem şi noi în lucrul mântuirii noastre: trebuie să ne umplem şi sufletul şi inima şi să ne gândim mereu la aceea, cum am putea trage vre-un folos spiritual din prilejurile ce ni se îmbie. Acest gând ar trebui să ne însoţească pretutindeni: fie că suntem la masă, fie că suntem culcaţi, fie că ne sculăm, în toate lucrurile şi în toate deprinderile noastre, în tot locul, în toată vremea şi peste tot, în întreaga noastră viaţă. Acesta e unicul lucru de seamă al nostru; plinindu-l acesta bine, nu trebuie să avem altă

grijă, toate celelalte să nu ne tulbure de loc. Sfântul Bonaventura (De prof. relig. cap. 1) mai adaogă că, precum negustorul bun nu caută numai într'un loc prilej de afaceri, ci el călătoreşte chiar şi prin ţări străine, tot la fel şi un credincios bun nu trebuie să caute înaintarea sa spirituală numai în rugăciune, în meditaţie şi în mângăierile din lăuntru, ci şi în împotrivirea la ispite, în mortificarea simţurilor, în răbdarea nedreptăţilor, în necazuri, în suferinţe, în lucru, în împlinirea datorinţelor sale şi, în sfârşit, în toate prilejurile ce i se îmbie.

Dacă vom căuta virtutea în acest fel, în curând ne vom îmbogăţi. »De vei căuta înţelepciunea ca argintul şi de o vei cerca ca comorile, zice Solomon (Pild. 2, 4), atunci vei cunoaşte frica Domnului şi vei afla adevărata cunoştinţă a lui Dumnezeu«. Sf. Bernard zice, ca cece ne cere Dumnezeu aci nu e lucru mare, fiindcă, pentruca să putem câştiga comoara adevăratei înţelepciuni, care este însuşi D-zeu, nu ne cere mai multă grijă decât se cere oamenilor din lume ca să poată câştiga bogăţii, cari sunt supuse la atâtea primejdii şi a căror plăcere este aşa de scurtă şi plină de nelinişti. Dar oare, pentruca să păstrăm proporţia lucrurilor, nu va trebui ca, precum este o deosebire nemărginită între lucrurile spirituale şi cele vremelnice, să fie o deosebire nemărginită de mare şi în râvna de a le câştiga pe unele şi altele? Destul de mare ruşine este pentru noi, zice acel mare sfânt (Sermo I. de alt. et haes. cord. şi Ep. 541) când trebuie să vedem, că oamenii din lume doresc cu mai multă râvnă lucrurile pieritoare, decât le dorim noi pe cele nepieritoare şi că mult mai repede aleargă ei către peire, decât noi către mântuire.

Cetim în istoria bisericească despre Păr. Pambo, că mergând odată în Alexandria, a întâlnit o femeie peste măsură de bine îmbrăcată şi gătită; atunci pârintele se opri şi începu să plângă şi să strige: Vai, netrebnicul şi mizerabilul de mine! Intrebându-l învăţateii asupra pricinii acestei văietări, răspunse: Cum să nu plâng, când văd pe femeia aceasta că-şi dă mai mare silinţă să placă oamenilor, decât îmi dau eu să plac lui D-zeu; când o văd că mai tare se sileşte ea să-i tragă în iad, decât mă silesc eu să-i câştig pentru Isus Hristos şi să-i conduc la cer. Iar despre sfântul Francisc Xaveriu cetim, că se necăjia şi se ruşina mult, văzând că negustorii-l întrec în călătoria sa spre Japonia, că ei erau mai harnici în a-şi desface marfa lor, decât dânsul în desfacerea comorilor Evangheliei, în răspândirea credinţei şi a împărăţiei lui Dumnezeu. Deasemenea simţiminte ar trebui să fim cuprinşi şi noi; ar trebui să ne umplem de ruşine văzând că »fiii veacului acestuia sunt mai înţelepţi şi mai silitori în câştigarea bogăţiilor lumeşti, decât noi în câştigarea celor cereşti şi că aceasta ne face să rămânem mereu în lene şi lăncezeală.

(Trad. din Bodriquez).

CRONICI

— (Oficial) **Justificarea plății impozitului global.** După ce la verificarea și ordonanțarea statelor de plată pe fiecare întâia lună din trimestru trebuie a prezentă și chitanțele, conform cărora toate persoanele trecute în statele de plată și-au achitat impozitul global pe trimestrul trecut, lăsăm, ca toți preoții să-și achite la vreme impozitul global și chitanța primită până cel puțin la sfârșitul trimestrului, să o înainteze Oficiului diecezan. Deci până la 31 Martie se înaintează chitanța pe Ian-Martie, până la 30 Iunie chitanța pentru trimestrul Aprilie-Iunie, până la 30 Octombrie chitanța pe Iulie-Octombrie și apoi până în 31 Decembrie chitanța pe trimestrul Octombrie-Decembrie. Cei cari nu sunt impuși la global, vor înainta o dovadă în acest sens.

Fiecare preot să-și țină de datorință, ca fără să aștepte altă provocare, să satisfacă întocmai celor de mai sus, căci cei cari nu vor justifica la termen plata impozitului global, fără nici un alt aviz, vor fi șterși din statele de plată.

Oradea, la 9 Martie 1933. No. 1120-1930.

— **O mare distincție papală.** O scrisoare recentă, sosită dela Nunștatura Apostolică din București, anunță că sf. Părinte papa a ridicat pe Ilustrisimul Domn. *Dr. Gheorghe Miculaș*, prepozitul Capitulului nostru catedral și vicarul episcopesc al diecezei noastre, la rangul de *Protonotar apostolic ad instar participantium*, cu dreptul de a purta mitră și ipogonation. De sigur prietenii și cunoscuții distinsului prelat se vor bucura auzind de această nouă și mare distincție ce l-a ajuns ca o răsplată a activității ce-a dezvoltat o și o dezvoltă în ogorul educației și al administrației bisericești. *La mulți ani!*

— **Nou nunțiu la București.** S'a confirmat știrea, că de nunțiu apostolic în România a fost numit din partea Vaticanului Exc. *Șa Valerio Valeri*, delegat apostolic în Egipt, un bun cunoscător al împrejurărilor bisericești orientale. Ii trimitem noului titular și reprezentantului Sfântului Părinte al creștinătății în România cele mai adânci și mai respectuoase omagii.

— **Conferințele Agrului în Oradea.** Asociațiile religioase din Oradea, în frunte cu organizațiile locale ale Agrului, au aranjat un ciclu de conferințe în Postul Mare. Ca subiect al conferințelor s'a ales o problemă ce preocupă azi toate cercurile conducătoare ale lumii, ale civilizației: *Rezolvirea crizei actuale la lumina principiilor creștine*. Un subiect mai vrednic de Agru, care urmărește renașterea morală, socială și economică a societății, nici că se putea. Subiectul general a fost înfățișat ascultătorilor de diferiți conferențieri prezentând fiecare un alt și alt aspect al chestiunii. Astfel Păr. *Ion Agârbiceanu*, distinsul scriitor, în ziua de 12 Martie a dezvoltat în fața unui numeros public în sala primăriei aspectul *cultural* al crizei, arătând contribuția spiritului creștin la rezolvirea acestei crize. Păr. *Agârbiceanu* prin graiul său plăcut și prin spiritul său comprehensiv a arătat cu surprindere diferite aspecte ale crizei culturale: *năvala civilizației asupra culturii, educația greșită (mai*

ales a fetelor), criza în artă, literatură, teatru, cinematograf. În a doua parte a conferinței sale ilustrul conferențiar a arătat mijloacele de îndreptare. A fost zguduitor de impresionant s'auzi din gura literatului și a filosofului încercat, această enunțare: Toate mijloacele de culturalizare să fie îndreptate spre acest scop: ca legea morală din noi s'o întărească, să facă s'auzim glasul binelui și al răului din noi. Toate mijloacele să tindă a face pe om mai iubitor al binelui, al adevărului. Cei trei sori ce-l călăuzesc pe omul cult sunt: conștiința de sine, conștiința morală, conștiința datoriei către aproapele.

Aspectul economic-financiar al crizei de azi, și mijloacele de sanare propuse de spiritul creștin l-a prezentat Dl. fost ministru *Dr. Valer Pop*, președintele general al Agrului, Duminecă în 26 Martie. Distinsul conferențiar, după ce arată realitatea crizei economice-financiare de care este cuprinsă întreaga lume, nu numai țara noastră, face o incursie în evoluția istorică a acestei crize, insistând în mod special asupra isvorului ei primordial: concepția materialistă a vieții, liberalismul economic, materialismul istoric, marxismul și toate derivatele lui mai noi. Dăm aci rezumatul conferinței, care tocmai pentru natura subiectului ei a fost cam abstractă:

„Una dintre problemele mai importante care agită întreaga lume, este devastatoarea criză economică-financiară. Soluțiuni mai mult sau mai puțin savante au fost propuse, fără să se ajungă la vreun rezultat bun. Lumea se întreabă îngrijorată: ce va fi sfârșitul? — Dela început crizei economice i s'a atribuit un caracter de predominanță, neglijând importanța crizei morale, căreia economiștii îi atribuiau un caracter accesoriu. Mulțimea este convinsă că o îmbunătățire a condițiilor economice ar pune capăt situației deplorabile de azi. Încercările de remediere a crizei au fost nenumărate, însă toate de ordin material, isvorite din concepția materialistă a vieții. Aceasta fiind cauza crizei economice de azi, originea ei trebuie căutată în sec. XVIII-lea când s'a născut liberalismul economic bazat pe concepția materialistă a vieții. Liberalismul economic, al cărui instrument de realizare îl formează libera concurență, a avut de efect o încordare până la paroxism a relațiilor sociale între indivizi de unde s'a accentuat diferențierea de clase sociale și a modificat concepția spirituală a bogăției, concepție pe care liberalismul a abandonat-o, în sens materialist exclusiv. Materialismul istoric al lui Marx este fixarea în forme științifice a fazelor liberalismului economic din timpul său. Intr'adevăr ambele curente economice, pornesc din același isvor: Concepția materialistă a vieții. În consecință scopul unic al activității umane a fost redus la câștigul material fără nici o frână. Toate invențiile tehnice au fost puse la contribuție, pentru realizarea acestui scop și etica socială a fost și ea grav modificată. De aci a rezultat supraproducția, șomajul, fenomene pe cari războiul le-a evidențiat doar. Astfel, de o parte s'a creat capitalismul burghez, iar de altă parte comunismul, ambele caracterizate prin idolatrizarea banului, care nici nu este în definitiv capital, decât un instrument al lui. Capitalismul bancar de azi dictează în mod tiranic întreaga viață socială, conducătorii Statelor fiind niște simpli lachei ai lor. Care este rezultatul practic al concepției materialiste? Goana după materia primitivă, brută, ridicată la rang de unic scop al vieții umane. La ce poate duce? La consecințe și riscuri pe cari nu le putem determina și a căror concretizare trebuie să ne cutremure.

Dacă până azi soluțiile economice materialiste nu au dat nici un rezultat, ce putem spera dela viitor?! Nimic; în

altă parte trebuie să ne îndreptăm pentru a găsi remediul crizei economice. Dacă concepția materialistă ne-a legat de glie, de materia brută, prin opoziție, trebuie să ne adresăm unei concepții care, prin orizontul larg ce ni-l oferă, să ne dea posibilitate de a considera de sus în jos viața, adică să ne îndreptăm spre o concepție spirituală a vieții. Și dacă trebuie să ne îndreptăm spre o concepție spirituală a vieții, care poate fi mai insistent recomandabilă, decât concepția spirituală a Creștinismului? Creștinismul nu ne îndeamnă la neglijarea bunurilor materiale. Dar bogăția pentru Creștinism nu este un scop ca și pentru materialisti, ci un mijloc de facilitare pentru dobândirea bunurilor sufletești. Creștinismul îndeamnă la câștig cinstit, la muncă cinstită și desaprobă cu energie orice spoliațiune, supunând activitatea umană unor anumite legi morale imuabile, cari elimină definitiv războiul dintre indivizi și națiuni. Creștinismul fiind universal, concepția spirituală a Creștinismului se poate aplica tuturor Națiunilor, eliminând orice antagonism economic și social dintre popoare, făcând posibil în același timp o mai bună distribuție a bunurilor în omenire. Dacă omenirea nu s'ar fi îndepărtat dela Creștinism, omenirea s'ar înfățișa sub forma unei mari familii subdivizată în Națiuni cari trăesc în desăvârșită armonie. El ar fi împiedecat orice fricțiuni sociale, punând în frână pornirilor materialiste și ar fi dus la înfăptuirii sociale sublime. Din această inițiativă coordonată, s'ar naște acea viață superioară spre care omenirea trebuie să tindă. Soluționarea crizei se va produce atunci, când societatea va fi reîncreștinată. Dar și până atunci să contribuim la realizarea acestui ideal cu viața și faptele noastre. Să facem că acei cari vegheză sus, la destinele omenirii, să se inspire din această înaltă și spirituală concepție a vieții, pe care ne-o oferă Creștinismul și criza va dispărea. Dacă cineva ar spune că realitatea vieții de azi nu poate fi învinsă, să ne aducem aminte de Crist, care cu un singur gest a oprit valurile furibunde ale mării. Să credem cu tărie în El. Pătrunși de spiritul Lui, vom înfrunța victorioși valurile furibunde ale crizei. Să facem deci din credința și acțiunea noastră, atâtea arme de lățire a concepției spirituale a Creștinismului. Să fim siguri că atunci când toți vom lucra în același cuget, vor răsună din nou cuvintele lui Crist: Pace Vouă și pace va fi pe pământ.

Conferințele Agrului vor fi continuate după Paști, când vor fi invitați alți distinși conferențieri să prezinte Onor. public celelalte aspecte ale crizei de azi.

— **Conferința Doamnei Mia Frollo** Reuniunea femeilor române unite aflând de prezența prin Ardeal a D-nei profesoare din București, Mia Frollo, a invitat-o să țină o conferință și în cadrele Reuniunii noastre pentru publicul orădan. Conferința a avut loc *Joi în 30 Martie* orele 6 d. m. în sala festivă a primăriei. Distinsa conferențiară a vorbit despre *Poetul Lorenei franceze (Maurice Barrés) și Transilvania*.

Distinsa conferențiară a fost prezentată publicului de către Păr. prof. Dr. Ludovic Tăulu, schițând în linii sumare personalitatea marcantă și activitatea literară și religioasă vastă întreprinsă de d-na Frollo. Autoarea a unui volum de poezii „Flori de flăcări” premiale de academia Română, scriitoare formată în școala simbolistă a revistei „Viața Nouă” de sub conducerea lui Ovid Densusianu, d-na Frollo este mult apreciată în cercurile literare al „Sburătorului” condus de Lovinescu și de către „Prietenii istoriei literare” de sub direcția D-lui Petre V. Haneș. Inzestrată cu o vastă cultură și cu o sensibilitate delicată, d-na Frollo este o apreciată scriitoare și conferențiară, bucurându-se de o mare simpatie în cercurile literare din București. Redăm mai jos pe scurt rezumatul conferinței:

„Lorena, această minunată provincie franceză, cântată cu atâtea însuflețire în poeziile sale de către Maurice Barrés, numit și poetul Lorenei, are o situație geografică, politică și un trecut istoric simetric analog cu acela al Transilvaniei. După cum Transilvania a fost creată prin efortul spiritual tenace și milenar al Românilor, tot astfel Lorena a fost redată, creată din nou pentru Franța, de către omul politic și mai ales scriitorul neîncrecut al sufletului și al sensibilității lorene: Maurice Barrés.

După pierderea Lorenei Barrés s'a instalat la Paris, unde a avut durerea mare de a asista la *ofensiva culturală germană*, care a cucerit în mod rapid o mare parte din intelectualii francezi, lopind din ce în ce ideea de revanșă și făcând să triumfe spiritul german. M. Barrés nu s'a lăsat bătut. Inzestrat cu un spirit rafinat propriu națiunii sale, rezultat firesc al unei activități spirituale de două ori milenare, se avântă în mișcarea literară și politică, dominată pe atunci de germanizații Renan și Bouheller. În acest mediu străin de sufletul său, Barrés se simțea desrădăcinat și după o scurtă frământare internă își regăsește eul spiritual și național în Lorena. Prin cultul marilor morți, cărora le prinde calitățile esențiale pe cari le găsește și în sufletul său, Barrés creiază o Lorena ideală, pentru care luptă în politică și literatură și pe care o reconstruește în sufletul Francezilor prin cultivarea intensă a ideii de revanșă.

Ardelenii, cu mult mai simpli decât Francezii, dar cu sufletul curat și adevărat latin, au reconstruit an de an, timp de un mileniu, în casa preoților și a protopopilor lor, Transilvania ideală. Au făurit sufletul unui Simion Ștefan, care profilând de învățătura ungurească, a pus în folosul ideii de unire a Românilor întreaga lui putere spirituală, creiând pentru prima oară limba literară unificată.

Când s'a făcut, unirea cu Roma, Ardeleni s'au înfruptat din cultura Cetății Eterne cu aviditate și au creat acea limbă de care n'au avut dreptul să-și bată joc cei cari au venit mai târziu pe aceste plaiuri. Și când un T. Maiorescu a îndrăznit să-i atace pe Transilvăneni, imbibat cu același formalism german, nu a avut dreptate, și noi cei de dincolo de Carpați am fost alături de indignarea cu care Ardeleni i-au răspuns. Căci limba literară a venit și ea atunci când a trebuit, cu marele Coșbuc și Goga.

Conferința d-nei Frollo, la care a luat parte elita societății feminine din Oradea, împreună cu distinși bărbați de artă și știință, a fost viu și îndelungat aplaudată. Publicul s'a îndepărtat bine impresionat de frumoasa conferință a distinsei doamne, de felul ei de a vorbi liber și entuziast, regretând doar un singur lucru, că n'a putut o asculta mai pe lung pe conferențiară cu talent și vervă.

— **Concertul Astrului Oradea.** Sâmbătă, în 18 Martie organizația Astru dela facultatea de drept din Oradea a dat un binereșit concert în sala Cerului catolic. Programul bogat și variat a fost bine executat în toate părțile lui. Președintele *Salustiu Turdeanu* a ținut o frumoasă și entuziastă conferință despre străduințele și aspirațiile ideale ale studențimii de azi. Au recitat cu mult talent poezii D-șoara *Sandru Persida* și *Elena Nemeș*. Di stud. *Oșanu* a cântat solo acompaniat la pian de D-șoara *Nemeș*. Au

plăcut foarte mult punctele de orhestră simfonică executate sub dirijarea sluj. lui *Borodi Ialu*. Publicul orădan a înțeles prea puțin să încurajeze prin prezență mai numeroasă pe tinerii noștri în străduințele lor ideale și vrednice de laudă. Publicul școlar a fost însă bine reprezentat.

— **Concertul Corului catedralei.** Duminică în 2 Aprilie c. a avut loc în sala Cercului Catolic un impozant concert dat de corul de sub dirijarea maestrului Hubic. S'a executat oratoriul lui Lorenzo *Perosi: Passione secondo Marco*. Un public numeros și select a umplut sala de concert. Părintele Tăulu a ținut o instructivă conferință de $\frac{1}{2}$ de oră despre genul și istoricul genului oratorian. Rolurile de soliști au fost susținute de D-nii prof. *Iuliu Ambrosiu* (bariton), *Vasile Văleanu* (bas) și de d-l avocat *Cornel Torsan* (bariton), cari s'au achitat cu succes. Corul a fost la nivel. Nu putem să nu admirăm și să nu lăudăm deajuns stăruința și tenacitatea cu care muncește șimaestrul, dar și coriștii corului catedralei, cari nu cruță timp nici osteneală, numai să ne poată da prilejuri de înălțare sufletească prin muzică. Li felicităm și-i așteptăm cu alte prestațiuni artistice înălțătoare.

— **Congresul diecezan al Agrului** se va ține anul acesta la Șimleu, probabil la data de 28 Mai. Comitetul local al Agrului din Șimleu în ședința sa din 25 Martie a luat înținse măsuri pentru buna reușită a acestei frumoase manifestațiuni de credință. Ca dată a congresului nu se va putea ține a doua zi de Rusali, fiindcă atunci ar fi împiedecată prezența Ex. Sale episcopului diecezan, fără a cărei prezență nu se poate imagina un congres diecezan cu proporții. Amănuntele programului le vom publica la timp. Venerații preoți, îndeosebi cei din Sălaj, sunt rugați a face propaganda trebuincioasă și până atunci, să avem un congres înălțător.

— **Comitetul central al Agrului** a ținut Duminică în 9 crt. o ședință la Cluj, în care s'au discutat detaliurile congresului general ce va avea anul acesta loc la Dej în zilele de 30 Sept. 1 Oct. Din partea Agrului Dej a fost de față d-l *Dr. Vasile Pop* avocat, președintele cons. județean. Se promite a fi un congres cu proporții grandioase. Harnicii noștri Dejeni se pregătesc de pe acum.

— **Hirotoniri.** Duminică în 2 Aprilie crt. au fost hirotoniți întru preoți (căsătoriți) absolvenții *Gheorghe Mihiș* (din Borlești) și *Iosif Stanciu* (din Poeni). Înălul a fost numit adm. par. la *Meșent* (Sălaj), al doilea la *Stârciu*.

În *Joia mare* au fost hirotoniți întru diaconi (celib) clericii *Eugen Fürtöș*, *Leontin Si'aghi* și *Eugen Pantea*. Este înălul caz când clerici din Seminar primesc ordurile înainte de-a părăsi Seminarul. Este un început îmbucurător de-a îndruma clerul viitor pe calea celibatului.

BIBLIOGRAFIE

— **La Documentation Catholique**, marea revistă dela Paris, în No. 652, t. 19, a. 15 din 1 Aprilie 1933, la rubrica „Acțiunea catolică”, alături de pastorala Eminenței Sale Card. Faulhaber din München despre drepturile și datorile conducătorilor și ale supușilor în Stat, aduce traducerea pastoralei despre zeciuială a Excel. S. I. P. S. nostru episcop *Valeriu Traian Frențiu*. Ne bucurăm că această pastorală de cea mai mare însemnătate pentru asigurarea autonomiei și adevăratei înfloriri a Bisericii noastre e învrednicită de atențiune deosebită de cercurile catolice din orașul-lumină și din întreaga lume creștină, Traducerea acestei pastorale e datorită P. I. Georgescu

— Prof. Dr. **Vasile Chirvaiu**, *Drept bisericesc comparat* după codificarea cea mai nouă latină și orientală Volumul I. Instituțiuni de drept bisericesc. Izvoare colecțiuni și cartea I. din Codul nou. Oradea 1932 Format 8° mare, pagini 440, prețul 200 lei. Necesitând aceasta lucrare un studiu mai documentat, vom reveni mai târziu.

— E. **Vidoni**, doctor în filosofie, *Introducere în Filosofie*, Săbăoani 1932 (Tip. Serafica), pagini 464+X, prețul 150 Lei.

Această lucrare, întemeiată pe o considerabilă bibliografie românească și străină, după obișnuita prefață, tratează în 17 capitole chestiuni ca: Tendința și cunoștința; cunoștința perfectă; certitudinea și realitatea; absolutul și relativul; intuiția și abstracția; cunoștința și știința; știința, arta, credința și ipoteza; împărțirea științelor; dela știință la filosofie; filosofia; definiția ei; metoda; filosofia și libertatea; noutatea în filosofie; privire istorică asupra ei; privire filosofică asupra lumii și împărțirea filosofiei. Încheierea la care ajunge autorul e că filosofia e o știință obiectivă și neschimbătoare în esența ei, cași realitatea. În urmăre, greșește Le Roy și evoluționismul care preconizează principiul: Câte capete, atâtea părezi. Sunt concludente, sub acest raport, părerile unitare în chestiunile fundamentale ale gânditorilor creștini. Semnalarea acestora, precum și înălțarea deosebirilor și contrazicerilor gânditorilor din alte tabere, e vrednicia acestei lucrări. O recomandăm intelectualilor noștri. (ig).

— P. **Iosif Tălmăcel**, franciscan, *Viața Sfântului Izidor* plugarul și a soției sale, Sfânta Maria Torribia, Săbăoani, Roman (Tipogr. Serafica, 98 pagini format 16.º preț 5 lei). — S. Izidor nu e necunoscut cetitorilor români. Bibl. Unirii din Blaj îi adusese pe vremuri cea dintâi biografia în românește. Fiind un sfânt plugar e merită să interese cercurile largi ale lumii noastre dela sate. Lucrarea de față îmbrățișează și viața soției sale, Sf. Torribia. Ua cuvânt mai mult, să pătrundă în poporul nostru fără deosebire de vârstă și sex.

— **Revista de Filosofie**, vol. XVIII Nr. 1 (Ian—Martie) 1933, de sub direcția d-lui Prof. C. R. Motru aduce, între altele, un documentat capitol de filosofie creștină despre *Sfântul Augustin*, datorit P. I. Georgescu. Acest studiu a fost obiectul unei comunicări făcute de autor Societății Române de Filosofie de sub conducerea numitului domn profesor, în preajma comemorării de 1500 do ani dela moartea celui mai mare sfânt părinte al Bisericii Apusene. După o introducere asupra aportului adus de creștinism în ideologia omenirii, autorul vorbește despre precursorii S. Augustin, apoi îi face caracterizarea generală, îi analizează teoria cunoștinței; despre adevăr și Dumnezeu, originea răului, conștiința și se scot bine în evidență meritele epocale ale acestui mare gânditor în ce privește filosofia istoriei. Ne bucurăm că asemenea probleme interesează tot mai mult și pe mireni, nu numai cercurile eclesiastice. Cele multe înainte!

P. I. G.

